

Motion till riksdagen 2017/18:3887

av **Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD)**

Balanserad och effektiv klimatpolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska bidra till att dämpa eller på annat sätt motverka de negativa konsekvenserna av global uppvärmning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges nationella beredskap för klimatförändringar bör förstärkas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda riskerna för s.k. koldioxidläckage till följd av ogynnsamma konkurrensförhållanden för svensk industri och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatarbetet ska ta hänsyn till svensk och europeisk industri och dess konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör göra en analys av effekterna av föregångspolitikerna på klimatområdet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att export som främjar energieffektivitet bör främjas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige tills vidare ska ha Europeiska rådets rambeslut från 2014 som riktlinje för sina åtaganden gällande reduktioner av utsläpp av växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa Parisavtalet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bindande internationella klimatavtal och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att de frivilliga åtagandena inom ramen för klimatavtalet i Paris framöver ska utformas så att de enkelt ska kunna jämföras och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördelning av utsläppsminskningar inom EU och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att LULUCF (förändrad markanvändning) bör räknas med i rapporteringen av utsläpp av växthusgaser och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa klimatlagen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte inrätta ett klimatpolitiskt råd och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte ställa upp sektorsvisa mål inom klimatpolitiken och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i förhandlingar inom den klimat- och energipolitiska ramen ska verka för att likställa kärnkraft med förnybar energi och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa skattelättnaderna för bioetanol och biodiesel och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att noga utreda villkoren för en reduktionsplikt i enlighet med EU:s direktiv och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ökat fokus bör ligga på energiforskning och andra insatser för att åstadkomma teknisk utveckling för att minska beroendet av fossila bränslen i framtiden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna står upp för en ansvarsfull och effektiv klimatpolitik, där det globala perspektivet ges en central plats. Det globala perspektivet kommer dock i skymundan i svensk klimatpolitik. Det saknas på många håll en grundläggande insikt om att Sverige, eller EU för den delen, på egen hand inte kan styra de globala koldioxidutsläppen i någon betydande utsträckning.

Sverigedemokraterna eftersträvar en politik baserad på humanism där alla världens människor har en okränkbar rätt att eftersträva en bättre morgondag. Därvidlag kan vi inte blunda för att all miljö- och klimatpolitik måste föras inom ramarna för de ekonomiska förutsättningarna och vi förordar en seriös diskussion kring klimatåtgärder som inte uppfyller rimliga krav på effektivitet. Vidare avhåller vi oss från domedagsprofetior och lägger fokus på realistiska lösningar på verkliga problem.

Global samverkan är en förutsättning för en effektiv klimatpolitik och vi ställer oss bakom klimatavtalet från Paris och de preciseringar av miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan som regeringen föreslår med anledning av det nya klimatavtalet.

Sverigedemokraterna menar att om vi på kort och lång sikt ska kunna klara vår industri och handel och därmed i förlängningen jobben och välfärden, måste vi ta med i beräkningen vad vi faktiskt släpper ut i förhållande till andra när vi beslutar om Sveriges utsläppsminskningar. I Sverige fasade vi ut stora delar av vår användning av fossila bränslen på 70- och 80-talet bl.a. genom en omställning inom uppvärmning. Detta har tillsammans med en nästan koldioxidfri elproduktion resulterat i att vi i princip har den industrialiserade världens lägsta utsläpp per capita, trots betydande behov av uppvärmning till följd av vårt kalla klimat.

Eftersom Sverige endast står för ungefär 0,12–0,13 procent av världens totala utsläpp av växthusgaser, i paritet med vår andel av världens befolkning och ännu lägre om hänsyn tas till förändrad markanvändning, är det inte rimligt att Sverige utan vidare ska ta på sig mycket större utsläppsminskningar än andra länder.

Sveriges linje vid förhandlingar i EU och på global nivå måste vara att de som släpper ut mest också ska ha de största åtagandena att minska sina utsläpp när det kommer till bördefördelningen inom EU och globalt.

Strategi för klimatförändringar

Sverigedemokraterna har ett stort engagemang för miljön, både nationellt, regionalt och globalt, och vi ser allvarligt på de ökade utsläppen av växthusgaser i världen och de effekter detta kan få.

Samtidigt noterar vi att den vetenskapliga diskussionen är levande. Trots en temperaturpuckel under 2015–2016 till följd av El Niño ser vi inte att temperaturökningarna, ungefär en tiondels grad per årtionde, har den accelererande trend som FN:s klimatpanel (IPCC) har förutspått.

I en oklar situation förhåller sig Sverigedemokraterna till ett mer pessimistiskt scenario, att utsläppen av växthusgaser är negativa för den globala utvecklingen och att Sverige bör bidra till att lösa, dämpa eller på annat sätt motverka effekterna av denna problematik. Här intar ekonomisk utveckling en viktig roll, eftersom brist på resurser gör länder mer sårbara för klimatets nycker.

Vi kan också vara tämligen säkra på att klimatet kommer att variera och att Sverige och andra länder kommer att ställas inför utmaningar till följd av extremväderhändelser, detta oavsett vilken den bakomliggande orsaken är och oavsett hur många miljarder vi väljer att lägga på så kallade klimatsatsningar.

Sverigedemokraterna anser att Sveriges nationella beredskap för klimatförändringar bör förstärkas. Detta berör allt från livsmedelsförsörjning och infrastruktur till andra aspekter på beredskap inför exempelvis skogsbränder och översvämningar.

Föregångspolitiken

Svensk klimatpolitik har länge byggt på premissen att Sverige ska gå före och besluta om betydligt större utsläppsminskningar än andra länder. Tanken bakom detta är att Sverige på detta sätt ska kunna påverka andra länder att gå i samma riktning. Problemet med denna strategi är att det inte finns något som tyder på att den fungerar. Det finns ingen forskning på området som stöder att denna föregångspolitik på något sätt bidrar till minskade utsläpp. Enligt teorin om koldioxidläckage kan det till och med vara så att denna politik bidrar till att öka utsläppen i andra länder. Enligt EU-kommissionen bidrar varje procentuell ökning av elpriset till en minskning av exporten med 1,6 procent, vilket sätter fokus på vikten av att upprätthålla god konkurrenskraft inom Sverige och EU. Om det blir dyrare att tillverka varor i Sverige och Europa är risken stor att företag istället flyttar till andra länder med lägre energipriser.

Vi anser det vara av största vikt att konkurrenskraften för såväl den svenska som den europeiska industrin inte försämras i den utsträckningen att koldioxidgenererande produktion flyttas till länder med en mindre ambitiös klimatpolitik.

Mot bakgrund av att koldioxidutsläppen ökar markant på andra håll i vår omvärld anser vi att det bör göras djupare konsekvensanalyser av att en ambitiös klimatpolitik ensidigt förs i en begränsad del av världen. I rapporten Klimatpolitik och ledarskap, som togs fram inom ramen för Expertgruppen för miljöstudier av professor Michael Hoel från Oslo universitet, klargörs det att höga koldioxidskatter medför ökade utsläpp i andra länder. För att minska utsläppen måste ökat fokus ligga på forskning och teknisk utveckling snarare än generella skatthöjningar för att minska utsläppen inom Sveriges gränser. Därför är vi i Sverigedemokraterna av uppfattningen att en genomgripande analys av föregångspolitikerna och risken för koldioxidläckage skyndsamt behöver genomföras så att inte svensk produktion försvinner utomlands till stor skada för samhället men med ringa nytta för miljömålen. Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet har nyligen konstaterat att det är avgörande för de samhällsekonomiska kostnaderna för klimatpolitiken hur andra länder agerar. Detta perspektiv saknas dessvärre i svensk klimatpolitik.

Export av produkter, inte utsläpp

Vänder man på resonemanget ser man en potential för svenska företag att bidra till minskade nettoutsläpp av koldioxid i ett globalt perspektiv genom att exportera energieffektiva produkter. Export av värmepumpar, energisåla hus och annan energiteknik både gynnar svensk industri och dämpar åtminstone i någon mån de globala utsläppen av växthusgaser.

Givet målsättningen att utsläppen av växthusgaser ska vara låga i ett internationellt perspektiv samtidigt som den ekonomiska utvecklingen fortgår är det generellt sett positivt om industriell produktion stannar i Sverige i och med att vår energiförsörjning är koldioxidsnål jämfört med andra industriländers. Detta bör regeringen ta hänsyn till i sin industri- och näringspolitik.

Rimliga och flexibla mål

I oktober 2014 fattade Europeiska rådet beslut om ett ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030. Enligt beslutet ska utsläppen av växthusgaser minska med minst 40 procent inom EU fram till 2030 jämfört med år 1990, vilket ska innebära 46 procent för Sveriges del. Med reservation för att siffrorna kan redovisas på olika sätt (här används Naturvårdsverkets siffror exklusive förändrad markanvändning och utrikes transporter) har Sveriges utsläpp minskat med 25 procent mellan 1990 och 2015. Sålunda är denna överenskommelse ett ambitiöst men inte orimligt riktmärke.

Andra partier i riksdagen vill ständigt förhandla om Sveriges åtagande utan att presentera realistiska strategier för hur det ska gå till. Ej heller tar man adekvat hänsyn till ekonomiska faktorer eller vad som egentligen är rimligt eller ens möjligt. Sverigedemokraternas mål är att försöka uppfylla åtagandet från 2014 och sedan utvärdera utvecklingen innan nya mål sätts upp.

Samtidigt bör man hålla öppet för att framtida forskning kan motivera att målen justeras eller rentav slopas.

Klimatavtalet från Paris

Sverigedemokraterna står bakom klimatavtalet från Paris 2015. Avtalet har av regeringen beskrivits som ett rättsligt bindande klimatavtal, vilket är korrekt vad gäller exempelvis rapportering av utsläpp. Det finns emellertid flera problem med avtalet och med regeringens linje. Avtalet saknar helt konkreta åtgärder för hur utsläppen ska minska och bygger istället på frivilliga åtaganden (Nationally Determined Contribution), som för många länder handlar om kraftiga utsläppsökningar. Kina har till exempel ställt i utsikt att fortsätta att öka utsläppen fram till 2030 och för närvarande beslutar Kina i genomsnitt om byggande av ett till två nya kolkraftverk varje vecka. Indien, som är världens tredje största utsläppare, har angivit sitt mål relaterat till BNP vilket betyder att utsläppen kan komma att öka kraftigt givet att tillväxten bibehålls på samma höga nivå.

Vidare saknas sanktionsmöjligheter för länder som inte håller sig inom ramarna. Alltså är det i praktiken inte ett rättsligt bindande avtal och det är därför eftersträvansvärt att Sverige också driver linjen att detta inte är ett bindande avtal för att på så vis öka möjligheterna att framöver åstadkomma ett avtal som i alla aspekter är bindande. Vidare är det olyckligt att det är nästintill omöjligt att jämföra ländernas frivilliga åtaganden. Genom att använda olika basår från vilka utsläppsminskningarna ska utgå och relatera utsläppsminskningarna till BNP är det mycket enkelt att få mål som de facto innebär ökade utsläpp att framstå som ambitiösa på klimatområdet. Ett land med hög tillväxt ges incitament att koppla utsläppen till BNP och andra länder ges incitament att välja ett år under högkonjunktur som basår. Sverige bör verka för att ländernas frivilliga åtaganden ska vara utformade så att de enkelt ska kunna jämföras med varandra. Grundläggande måste också vara att det är de länder som släpper ut mest som också ska minska utsläppen mest. Vi noterar också att kraven är mycket lågt ställda på utvecklingsländerna där potentialen är stor för kraftiga utsläppsökningar i framtiden. Sammanfattningsvis ska ändå konstateras att klimatavtalet från Paris förbättrar möjligheten till globalt klimatarbete.

Vad som har större betydelse för svensk del är beslut om bördefördelning inom EU. Det är idag oklart när beslut om bördefördelningen kommer att fattas men Sverigedemokraterna ifrågasätter kommissionens linje. Enligt EU-kommissionens förslag är Sverige det land inom EU som ska minska sina utsläpp mest. Detta är besynnerligt mot bakgrund av att Sveriges utsläpp av växthusgaser per capita som nämnts redan ligger kraftigt under genomsnittet för industrialiserade länder. Detta förslag från EU-kommissionen skulle samtidigt innebära att flera länder kommer att öka sina utsläpp eller minska utsläppen i väldigt begränsad utsträckning. Man kan konstatera att regeringen genom att frivilligt ta på sig de mest ambitiösa och kostsamma utsläppsminskningar nu bidragit till att andra länder i EU kan komma att kunna sänka ambitionen på området. Sverigedemokraterna vill att regeringen i förhandlingarna om bördefördelningen ska verka för att Sverige inte ska drabbas av hårdare utsläppsminskningskrav än vad som är genomsnittet bland EU-länderna.

Mer om nationella och europeiska utsläppsmål

En för Sverigedemokraterna central uppfattning är att bindande mål för att minska utsläppen av växthusgaser ska uppnås utan att äventyra vare sig de enskilda nationernas eller hushållens ekonomi. Det är nödvändigt att åtaganden inom EU kopplas till

ansträngningar att komma fram till bindande mål på global nivå. EU står trots allt bara för omkring 10 procent av världens utsläpp medan resten av världen ökar utsläppen med motsvarande ett helt EU på mindre än fem år. Sverigedemokraterna tycker därmed att regeringen i förhandlingarna om den klimat- och energipolitiska ramen ska verka för att åtagandena för medlemsstaterna ska kunna justeras till faktiska internationella avtal som omfattar alla världens stora utsläppare, såsom Kina, USA, Indien, Ryssland och Japan.

Genom att i förhandlingar på EU-nivå utgå från att Sverige ska ha EU:s mest ambitiösa politik på området bidrar Sverige idag till att öka andra medlemsstaters möjlighet att sänka sina ambitioner på området. Utgångspunkten i förhandlingarna för svensk del bör vara att Sverige inte ska åta sig att minska utsläppen mer än vad som är genomsnittet i EU.

EU kan mycket väl ta en ledande roll i internationellt samarbete gällande utsläpp av växthusgaser, men att EU ska gå före och ställa markant hårdare krav på medlemsstaternas industri i förhållande till den globala marknaden ser vi som långsiktigt ohållbart. Sverigedemokraterna vänder sig således emot att Sverige och EU ensidigt beslutar om väsentligt större utsläppsminskningar av växthusgaser än vad som nås i internationella avtal. Europa är i det stora hela inte någon signifikant aktör och även om Europas länder i teorin skulle nå nollutsläpp är den reella effekten på de globala utsläppen högst begränsad.

Att sänka utsläpp av klimatgaser utan att detta är kopplat till nya innovationer som kan stå på egna ben i en konkurrensutsatt marknad är kostsamt och påverkar jobb och välfärd i Sverige och Europa negativt. Sveriges och Europas fokus måste därför riktas mot energiforskning där målet är att nya energislag ska bli så billiga att de konkurrerar ut fossila bränslen. Dagens förnybara energislag håller sällan måttet för att klara vare sig ekonomiska, tekniska eller miljömässiga hållbarhetsmål och så länge detta är fallet kommer fossila bränslen vara den dominerande energin i världen, framför allt för länder som gör en resa ur fattigdom mot förhållanden som mer liknar västvärldens.

Sverigedemokraterna anser att LULUCF (land use, land use change and forestry – till svenska fritt översatt till ”förändrad markanvändning”) ska ingå i medlemsstaternas mål om utsläpp av klimatgaser. Detta är viktigt för att uppnå rättvisa och stimulera till en ansvarsfull skogspolitik. Dock ser vi det som märkligt om medlemsstaterna efter förhandlingar endast kan tillgodoräkna sig nya förändringar av markanvändning. Utgångspunkten måste givetvis vara att fastställa nationernas faktiska nettoutsläpp med markanvändning inkluderat och sedan utgå från dessa nya siffror i samtliga beräkningar.

Nej till en svensk klimatlag

Sverigedemokraterna motsätter sig införandet av en svensk klimatlag. Ett flertal remissinstanser påpekar att det inte framgår hur en klimatlag på något sätt skulle vara bindande när den saknar sanktionsmöjligheter och kan rivas upp av riksdagen när som helst. Det framstår som att lagen enbart är till för syns skull, vilket inte är ett ansvarsfullt sätt att verka som lagstiftare. Det saknas i propositionen argument för varför lagstiftning stärker det framtida arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser.

Nej till ett klimatpolitiskt råd

Regeringen förespråkar inrättandet av ett klimatpolitiskt råd. Sverigedemokraterna avstyrker förslaget eftersom behovet av det föreslagna rådet och dess status framstår som mycket oklara. Det finns redan instanser som Finanspolitiska rådet, Riksrevisionen och Konjunkturinstitutet som har till uppgift att granska regeringens åtgärder bl.a. på detta område, vilket gör att det kommer att bli en överlappning. Uppgiften att bedöma huruvida regeringens politik är tillräcklig för att uppfylla målen hanteras redan inom Naturvårdsverkets nuvarande uppgifter, varför ett nytt klimatpolitiskt råd känns än mer överflödigt. Det kan framstå som att regeringen i brist på medhåll från befintliga instanser ser ett behov av att installera ett mer välvilligt råd, vilket naturligtvis inte är någon lämplig utgångspunkt. Ett bättre förslag vore att skjuta till ökade medel till forskning på området.

Sektorsvisa mål och energi i framtiden

Sverigedemokraterna anser liksom Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet att klimatmål bör formuleras i termer av det miljöproblem vi vill lösa och inte i termer av de medel vi har för att lösa det. Av den anledningen bör Sverige snarast avveckla alla sektorsvisa mål inom klimatpolitiken. Mål om förnybart, energieffektivisering och koldioxidfri fordonsflotta bör överges. Regeringen bör ge Miljömålsberedningen nya direktiv beträffande klimatpolitiken. Målet för svensk klimatpolitik ska utgå från hur man så kostnadseffektivt som möjligt kan bidra till att minska utsläpp av klimatgaser på global nivå. Forskning har visat att bindande mål för förnybart inom EU kraftigt kan öka kostnaderna utan att utsläppen minskar.

Påfallande ofta betyder en omställning till så kallad förnybar energi i realiteten höjda utsläpp av klimatgaser. Tyskland är ett tydligt exempel på detta där kolkraften byggs ut kraftfullt trots världens mest ambitiösa satsningar på sol- och vindkraft. I ljuset av detta är det märkligt att kärnkraftens betydelse över huvud taget inte finns med i diskussionen i Sverige. Att kärnkraften, som är att betrakta som klimatneutral, ställs vid sidan av det som kallas förnybart slår oerhört fel. I IPCC:s senaste rapport, WGIII AR5, har dock kärnkraften fått en tydlig plats, vilket är rimligt. Forskning på nästa generations kärnkraft måste också ges en tydlig prioritet. Sverigedemokraternas mening är därför att regeringen ska verka för att kärnkraft ska likställas med så kallad förnybar energi. När det kommer till energieffektivisering är det en högst motiverad process men den är inte i behov av politiska påbud. Att man med ett pennstreck från politiskt håll ska kapa stora delar av energianvändningen är en tankekurpa som snarast för tankarna till planekonomi. Vi i Sverigedemokraterna vänder oss därför mot bindande mål för förnybart bränsle och energieffektivisering samt mål om en koldioxidneutral fordonsflotta.

Reduktionsplikt för transportsektorn

Både den nuvarande och den förra regeringen har använt sig av massiva skattereduktioner för biodrivmedel, vilket har orsakat ett skenande bortfall av skatteintäkter på åtskilliga miljarder per år. Den bioetanol och biodiesel som används i Sverige kommer huvudsakligen från den internationella marknaden och med hänsyn tagen till förändrad markanvändning är det inte ens säkert att denna import bidrar till

minskade nettoutsläpp ur ett globalt perspektiv. Enligt vissa rapporter ökar tvärtom utsläppen. Ökande användning av biodrivmedel kan indirekt hota orörd skog på andra kontinenter som röjs till följd av ökande efterfrågan på jordbruksprodukter. Detta genererar i sin tur en ”skuld” av koldioxid och metanutsläpp och utgör dessutom ett hot mot biologisk mångfald.

Högt bortfall av skatt, låg effektivitet eller till och med kontraproduktivt slutresultat är kännetecknande för en satsning som har misslyckats och sålunda bör avskaffas. Undantaget biogas, som i viktiga avseenden skiljer sig från jordbruksbaserad bioetanol och biodiesel, bör alltså stödet för biodrivmedel avskaffas. Istället bör Sverige fram till 2020 införa en reduktionsplikt i enlighet med EU:s direktiv. Man kan ha principiella invändningar mot EU:s inflytande på detta område, men i detta fall är det en bättre modell än de svenska skattelättnaderna.

Hur reduktionsplikten ska genomföras återstår att utreda i detalj, men eftersom den är baserad på verkliga utsläpp kommer den att främja produktion av andra generationens icke jordbruksbaserade biodrivmedel, vilket den nuvarande politiken totalt har misslyckats med. Sverigedemokraterna ser också en roll för el- och vätgasdrift i denna kontext. Regeringen bör avvakta med att genomföra reduktionsplikten fram tills dess frågan är noga utredd.

Framtida utmaningar

Man kan idag konstatera att de globala försöken att åstadkomma utsläppsminskningar har misslyckats. Utsläppen av koldioxid fortsätter i takt med att fler tidigare fattiga länder idag upplever kraftig tillväxt och det finns inte mycket som tyder på någon reell förändring trots ansträngningarna i Europa. Det som på allvar skulle kunna förändra detta faktum, att utsläppsnivåerna av klimatgaser även fortsättningsvis kommer att ligga på höga nivåer, är att Sverige och andra nationer lyckas att konkurrera ut det fossila genom innovationer framför allt inom energiframställning – teknologi som sedan kan exporteras.

Fokus ska därmed ligga på energiforskning, teknisk utveckling och implementering av befintliga landvinningar, vilket staten aktivt bör understödja.

En nulägesanalys ger för handen att utsläppen globalt inte kommer att minska dramatiskt inom överskådlig tid. På lång sikt bör Sverige ändå kunna sträva efter att bli helt koldioxidneutralt. Inte minst skulle det innebära att vi frigör oss från behovet av oljeimport från odemokratiska och eller auktoritära länder. Man bör emellertid vara försiktig med att ta fram en strikt tidsplan för detta eftersom denna utveckling bör ske i harmoni med tekniska landvinningar.

Martin Kinnunen (SD)

Runar Filper (SD)